

AINA

KJÆRE VÅR ALLERKJÆRESTE KUSINE – SYNØVES OG MIN

KUSINE

Hilsen Solveig



Vi har så utrolig mange minner felles, så jeg sender likegodt et brev, så kan vi mimre i vei. Minnene er jo både opplevelser, brev og bilder. Mange bilder over mange år. Fra din tidlige barndom til siste slutt.

Det ble alltid opptur og glede da du og tante kom til oss på Korseberg. Livet ble liksom mye lettere og mere artig. Og i våre liv, Synøves og mitt, var jo høydepunktene da vi kunne komme til Lillestrøm på ferie. Det var det som var ferie. Ingenting annet kunne måle seg i en sånn lykke. Da hadde vi totalt fri, kunne lese Frk Detektiv og andre bøker uten at noen ropte. Vi fikk ferdig middag og alt annet. Om sommeren alltid ute Men bare en av gangen kunne dra. En måtte alltid være hjemme for å hjelpe til. Men jeg må jo innrømme at det var det beste da du Aina var hjemme i St. Sunnivas gate 31. Da du hadde fri fra skole eller jobb.

Du ble født 19. desember 1933 i Lillestrøm. Du var ventet og etterlengtet etter at din søster lille Synøve Linea døde 1929, syv og et halvt år gammel. Blindtarmbetennelse hadde regjert den lille kroppen ganske lenge og ingen lege fant ut hva det var. Før det ble for sent. Vår mor Julie var nyforlovet med pappa, hun var lenge hos sin søster, og det var hun som holdt Synøve da hun døde. Smertene slapp og hun sa at hun ville sove. På Lillestrøm sykehus 18. november 1929. En livslang sorg, ikke bare for tante Agnes og onkel Gunnar, og den nærmeste familien, men også for oss som aldri møtte lille Synøve. Vi har bare bildene, og dødsannonseren. Min søster Synøve måtte få navnet da hun ble født den 18. november, datoen da lille Synøve døde. Selv om hun døde 1929 og vår Synøve ble født 1936. Det var datoer som eksisterer videre, så lenge Synøve og jeg lever.

Aina Reidun ble navnet ditt. Det var ingen oppkalling. Navnet Reidun var ganske moderne og mye brukt på den tiden. Det er vel bare en ting å si om deg, du var alltid rolig, stilig og ordentlig. Helt til du døde 1. mai 2016. I perioder var du nok, eller virket sånn, litt deprimert. Vi forsto etter hvert at du hørte jo mye om din søster, og hadde nok mye sorg, sammen med tante. Jenta du aldri hadde møtt levde på mange måter fortsatt, og det ble også sagt at de hadde ikke fått deg hvis ikke Synøve hadde dødd. I vennekretsen til tante og onkel var det ett barn som var det riktige. De sa det

var økonomien. Det kunne ikke være så greit bestandig. Dine venninner Ellinor Bøhmer og Berit var også enebarn. Men vi må huske på tiden de levde i. På 1920 og 1930 tallet var det veldig dårlige økonomiske tider. Du kunne nok aldri skuffe dine foreldre. Det lå i det usagte. Ditt liv ble nok styrt mye av tante Agnes. Onkel Gunnar var en stillfaren mann. Husker ikke at han snakket så mye. Men han var alltid blid og likte godt at Synøve og jeg kom dit i ferien.

Onkel Gunnar var utdannet møbelsnekker. Han var født på gården Elind i Rolvsøy. Antakelig fem søsken, i hvert fall 2 jenter og 3 gutter - men ingen ville ta over gården. Brødrene var forretningsmenn. Arne Gundersen ble å drive restauranten Dovrehallen i Oslo. Hans kone Thora jobbet også alltid der. De andre to brødrene drev små møller i Enebakk og Trøgstad. Thora Gundersen, Arnes kone, hadde odell på gården Krokedal på Enebakkneset, hvor de bygde et nydelig hus. Tante Agnes, du og onkel Gunnar var mye der. Gamle fru Krokedal, Thoras mor, som jeg husker godt, bodde og i huset. Jeg var mye med ut der. Det var alltid koselig og spennende å komme til Krokedal.

Midt på 30-tallet kjøpte onkel Gunnar bil. En Ford som hadde ekstra 2 seter til å slå ned. Altså til å sitte med ryggen mot kjøreretningen. Når bilen ble full måtte jeg sitte der. Jeg fikk være med til Lillestrøm en gang ved å sitte der. Kunne kanskje være 5-6 år. Endelig framme i Lillestrøm fikk jeg så vondt i magen at jeg lå lenge i senga og husker det som grusomt vondt, men sovnet nok etter hvert. Jeg husker vi kjørte om indre Østfold og kjørte over Fossumbrua. Da ble det snakket om at brua var blitt bombet under krigen, men var reparert. Antakelig kjørte vi til Elvestad og videre til Rælingen og Lillestrøm. Husker det som grusomt svingete vei. Men jeg var aldri bilsyk.

Det første jeg fikk når jeg kom til Lillestrøm, var å få ned fra loftet giggen (en fin gammel slags sportsvogn med langt skaft) med dokka di Brita. Den er så søt der den sitter hos meg nå. For jeg fikk jo den også. Se bildet.

Under krigen måtte onkel plassere og gjemme bilen i vognskjul på Krokedal. Ellers hadde tyskerne tatt bilen. Det var forbudt å eie bil. Den ble hentet ut igjen så fort krigen var over. Det var stas. Du fortalte at du hadde vært veldig redd under krigen.

Flystasjonen Kjeller ble også bombet ganske raskt etter okkupasjonen. Det er et bilde på fellesbildet/kollage at Kjeller ble bombet. Røkskyen står til himmelen. Bildet er tatt fra 2. etasje i huset deres.

Det var en smart måte å bygge hus på, med en utleiedel, som her var i 2. etasje. Kanskje det var en klausul for å få lån, det var jo boligmangel. (som det var etter krigen). Familien Sund leide i årene som jeg husker fra. Du passet mye Trygve, som var eldste barn. Tok han med til Høyum, der jeg også lekte med han. Du var veldig glad i Trygve. Etter Familien Sund kom ekteparet Schultz. Men mannen døde ganske fort, jeg så han aldri. Men fru Astrid Schultz levde der til huset ble solgt. Vi hadde stor respekt for fru Schultz. Vi måtte alltid være stille. Det husker mine barn også. Men hun hadde ett gode, det var telefon, for det fikk ikke tante og onkel på den tiden. Det kostet nok for mye. Så når det var helt nødvendig fikk de låne telefonen. Onkel Gunnar var mye syk, fikk plutselig blødende magesår, og kom på sykehus. Da fikk han ikke jobbet så mye som møbelsnekker, som han jo drev med. Han laget mye av møblene dere hadde. Jeg mener å huske at dere fikk telefon etter at onkel Hans på Høyum ble utsatt for ulykken, altså 1971. Da svarte ikke fru Schultz, så jeg måtte dra til Lillestrøm (fra Gjerdrum 1971) for å få ringt deg på jobb og fortelle tante om ulykken. Dere dro med en gang til Fredrikstad. Onkel Hans døde jo der på sykehuset. Han hadde blitt begravd i en 2-3 meter dyp grøft, der han la i rør under da han og Johan Næsset grøftet. Det var grusomt. Vi bodde 3 år i Gjerdrum, der Ludvig var gårdsbestyrer. Onkel Gunnar fikk hjerneblødning på sommeren mens jeg var der i juli 1959. Det var fryktelig å være der akkurat da. Du var på jobb på Ullevål. Nok om det nå. Det var også grusomt, også for meg som var 15 år.

Aina, du og tante dro så fort dere kunne til Høyum, i ferier og i helger. Det var deres paradiset. For så vidt for Synøve og meg også. Men dere måtte jobbe for det meste. Så lenge onkel Gunnar levde kjørte jo han, men senere tok dere tog fra Lillestrøm og Oslo. Med oppakning for noen eller flere dager.

De første årene jeg og Synøve dro til Høyum var det med lokaltog til Moss, da stoppet toget ved Høyum stoppested, men etter noen år stoppet det bare på Ørmen. Det ble langt, veldig langt, å gå med vesker og poser. Antakelig ca. 2 kilometer. Vi

hadde alltid «torvvesker». (Vesker sydd av skinnrester, klippet i trekant, og med fo`r i. På størrelse med våre plastposer).

På Høyum sto et stort framskap (som jeg har arvet) fra cirka 1600, et renesanseskap. På toppen av skapet sto alltid din lille søte vugge, med ei lita dukke oppi. Den fikk jeg ta ned og lekte og stellet med (jeg fikk vugga av deg senere).

På Høyum ble det ble slåttonn og høyet måtte såtes, og det skulle kjøres inn. Jeg var med og tråkket lass. To hester byttet på. Det var alltid helt gammeldags på Høyum. Tante Malene melket for hånd. Melkespannet med melk, eller var det to, måtte senkes ned i brønnen for å kjøles. Det kom aldri traktor, og det var vel like greit. De leide nok noen ganger en mann med traktor. Men da vi bodde på Yven (Lensmannsgården hos adv Strømsæther i Tune), dro Ludvig til Høyum med traktor og «fôrhøster» og hjalp til å med å kjøre i siloen. Det ble bygd ny låve med fjøs og stall i 1960. Det var nok fjøs til 8 kuer, og de måtte ha gressfor/silofor. (Ludvig hadde nok 2 timer tur og retur, med traktor hver vei. Enda hadde han fjøs og melking av 20 kuer på Yven. Han var alene i fjøset!)

Høyum var drømmestedet for deg og tante. Ikke bare for dere to, men for alle andre som kom og gikk også. Selv om dere fikk mye å gjøre, var det alltid tid til å kose seg med kaffe, både ute og inne. Aina, du var veldig glad i bestemor Lina (1875-1959). Bestemor lå mer eller mindre til sengs minst 5 år. Knærne var slitt ut. Du fortalte at bestemor var 60 år da hun sluttet å gå i fjøset. Tante Malene tok over melkingen. Tante Agnes tok seg til å hjelpe med mange ting, dere hadde med litt av hvert til å lage litt annen mat. Husker hun «tvang» både bestemor og onkel Hans til å drikke Vørterøl med innpisket eggeplomme. Det var energidrikk av beste sort. Onkel Hans grøsset, men drakk opp, for tante Agnes gav seg slett ikke. Onkel Hans hadde mye magesår som kom og gikk, alt fra barndommen, han spiste så lite til vanlig. Men tante Agnes og du fikk han til å spise bedre. Og det var mye bedre med selskap av dere, ellers var det bare tante Malene og han. Tror bestemor syntes det smakte godt av den energidrikken. Hun klaget ikke.

I skoleferien var ofte din venninne Ellinor (Bøhmer) med. Ellinor forteller stadig (hun lever jo nå i mars 2023) at hun skulle egentlig være bare 2 uker, men plutselig var

ferien slutt, det hadde gått 2 måneder, og hun måtte jo dra hjem til Lillestrøm igjen, sammen med deg. Ferien tok slutt for deg og tante også. Men tiden gikk fort til bestemors bursdag den 11. september. Og hvert år kom hele slekta og alle naboene for å feire bestemor. Du hadde en stor jobb med å smøre snitter på kjøkkenet. Tante Malene bakte for det meste, men sannelig hadde du mye å gjøre. År etter år kom fru Inga Thelning fra Fredrikstad for å hjelpe til. Vi sa alltid bare fru Thelning. (Fru Thelning trenger egentlig en egen historie). Hun hadde jobben med å male kaffe. Hun satt timevis med den gamle kverna (som jeg har) og malte og malte. Kaffen ble kokt i en stor «misjonskjele» og du serverte. Vi andre slapp litt unna, det vil si Synøve var nok flink til å gå rundt å skjenke kaffe. Naboen, Olav Torp hadde ordnet med sanger (jeg har en del, litt omdiktet fra noen standard, men hyggelig gjort. Det hørte med). Vi måtte synge med. Som jeg har skrevet før (i Høyum historia), hadde tante Malene en fin sopranstemme, som var litt skjelvende og høy. Onkel Hans var veldig flau over søstera si da, dyttet henne forsiktig i siden, men måtte gi opp, og gikk ut! Husker du at du fortalte meg det? Og lo så hjertelig! Ja, jeg ler jo enda, bare jeg tenker på det. På sommeren hadde dere tømt stuene, og det var en kjempejobb. Dere bar ut møbler og alle teppene (det var flere lag), Alt måtte bankes og luftes godt. Det ble vasket og tørket støv og alt måtte inn igjen. Hver sommer, for alt skulle være i orden til bestemors bursdag 11.9. og onkel Hans sin bursdag. Foreningen Hygga var på en annen tid av året, jeg husker ikke når, for jeg var sjelden der da.

Da du og Ellinor var cirka 18 eller 19 år fikk dere lov til å reise til England for å gå på språkskole. Det var stort. Jeg vet ikke om dere fikk så veldig stort utbytte, for det ble snakket mye norsk med norske elever. Men å komme til England var i det hele tatt stort. Du kom hjem med verdens lekreste nylon kjole med store nydelige roser. Jeg fikk til slutt kjolen, men rosene var så bleket at den ble kastet. Synøve og du fikk sydd like taftkjoler. De var grønnrutet med litt rødt, og dere var så fine. Dere var veldig gode venninner. Jeg var liksom ikke venninne, var for ung til det. Men jeg husker godt en gang jeg kom til Lillestrøm, kjøpte du lekkert husflidstoff med rustrøde striper. Det var plutselig moderne med husflidstoffer. Jeg mener at jeg var 10-11 år. Jeg hadde veldig lite å ha på meg. Du klippet og sydde skjørt med høy

linning og seler. Det var det fineste skjørt jeg hadde hatt noen gang. Etter å ha vokst noe, tok jeg av linningen og sydde på en smal, så kunne jeg bruke skjørtet i flere år. For fra 12 år var jeg utvokst. Skjørtet ble brukt så mye at det ble helt utvasket. Tror jeg har rester enda. Det første jeg gjorde da jeg kom til Lillestrøm, var å styrte rett i klesskapet ditt for å se hva du hadde fått av nytt. Men det viktigste var selvfølgelig de Kognac-fargete høyhælte skoene kjøpt i 1950. Jeg stavret avgårde på ganske høye hæler, og som jo var altfor store. Men jeg var fin dame da. Jeg tar med bilde. Blusene dine var så fine. Det var sommerbluser med en litt skrå arm og liten krage, som var så helt 1950 stil som det kunne. De var så fine og nystrøket. Selvfølgelig strøk tante alt så pent, det var en luksus som Synøve og jeg ikke hadde. Vi måtte stryke tøyet selv. Noen ganger fikk jeg låne en bluse eller 2.

En gang i løpet av alle de år jeg var på ferie, måtte jeg være med å male stakittgjerdet. Det var nødvendig etter at onkel Gunnar var død i 1959. Ikke så rart at jeg måtte ta i et tak med det. Synøve måtte nok også hjelpe litt til. Året etter at onkel døde fikk du en smed til å lage en fin Hammoc. Eller havehuske. Du kjøpte markisestoff og fikk tak i skumgummi til puter. Du sydde alt selv og jeg hjalp til å trekke på takstativet og putene til setet. Det var en hard jobb, men så fint det ble med huske med tak over. Tror stativet finnes hos Jo Kristian enda. Sommer i hagen i Lillestrøm var det aller beste. Det bugnet av blomstrende busker og rosebusker. Noe av hekken fikk stå så det ble en åpen port og plantene vokste sammen over til det ble en portal. Tante var fantastisk med hagen. Jeg fikk med forskjellige stauder, både til å plante i Gjerdrum og senere til Rud.

Da jeg var ferdig med skolegang og ville ha jobb, ble det til at jeg skulle bo hos dere. Først fikk jeg jobb hos Alf Bjerke, malerfabrikk. Jeg likte meg ikke og søkte jobb i Norges Bank, etter at jeg hadde ferievikarjobb i Fredrikstad. Jeg fikk jobben uten å møte til interviu. Bare på omtalen fra Fredrikstad. Det var stas. Så jeg flyttet, til en viss grad til soverommet med tante Agnes. Det var ikke barebare. Men det gikk. Du flyttet til seng i stua. Det vil si en divan som var til å slå ut. Du dro tidligere på jobb enn meg, så jeg fikk kjøkkenet for meg selv. Det vil si, tante laget frokost og hentet Aftenposten.

Jeg husker at du, etter realskolen og handelskolen (sammen med Elinor), begynte du i lære med å emaljere. Det ble mye fint, men du ble sliten i øynene. Tror du gikk i lære cirka 2 år, eller noe sånt. Etterpå begynte du på en linje for å bli det som vi nå kaller hjelpepleier. Det het noe annet. Etter det fikk du jobb på barneavdeling på Ullevål. Etter hvert åpnet sykehuset Ahus, på Lørenskog. Der fikk du jobb på barnepsykiatrisk avdeling. Du var veldig glad i barn. Det ble ganske harde tider etter at onkel Gunnar døde brått i juli 1959. Tante arbeidet jo ikke. Det vil si, hun begynte å passe guttene til Sonja Abelsnes og mann. Fru Abelsnes hadde god stilling hos sorenskriveren på Lillestrøm. Tante vasket noe også. Abelsnes hadde hytte ved Sandefjordkanten, så dere var der noen ganger. Birgitte var også med der en gang. Hun likte ikke at hun måtte bruke samme melkeglass flere ganger. Vaske opp skulle gjøres bare før dere skulle dra igjen. Hun glemmer jo ikke det. Mange dager med samme glass. Og du lo! Du fortalte aldri så mye hva du og tante gjorde. Vi vet at dere var med Hurtigruta en gang og dere var i Roma. Ellers var du flere ganger med dine venninner på fjellet. På Spåtind hadde du også med tante Malene og mamma en gang også. Det var godt gjort. Du fikk mamma og tante Malene med til Oslo på tur. Da var dere på en Hovedgård, Frogner, tror jeg. Mamma var imponert. Ja, du tok deg av tantene dine og du var sammen med Gundersen kusinene dine. Jeg kunne ta med veldig mye mere. Alle kort i samlingen din viser hvor mye pasientene hos legen du jobbet for satte pris på deg. Du fikk mye konfekt til jul og bursdag. Du var jo lenge hos legen som var lungespesialist, han ble idrettslege senere. Du ble satt pris på av alle. Det er så rart å tenke på livet som du og tante levde, i Lillestrøm og i Svartdalsveien i Oslo. Jeg ser for meg alle stedene, helt tydelig. Tante som fikk plass på daghjem 3 dager i uka og gjorde mye håndarbeider der også. Sammen broderte dere i mengder. Og du broderte mye etter at du flyttet til Etterstad. Satt mye ute på verandaen og så ned til kaia, der danskebåten la til. Men du begynte å bli ganske redd. Fru Halvorsen i 3. etasje så til deg. Det var hun som ringte da du en dag ville hoppe ut fra 8. etasje der du bodde. Da dro jeg inn, lege kom, og du måtte legges inn. Etter det ble det forskjellige sykehjem inntil Synøve og Ingvar fikk deg ut til sykehjemmet i Torsnes. Der ble det cirka 5 år med Alzheimer og angst. Synøve tok jobben med mye omsorg og å vaske klær. Jeg



reiste ut så ofte jeg kunne og en og to ganger i uka mot slutten og du sovnet inn natt til 1. mai 2016. Graven ble på Torsnes kirkegård. Tante Agnes, onkel Gunnar er gravlagt i Onsøy. Lille Synøves grav ble på sørsiden av kirken i Onsøy, hvor også urnen til onkel ble satt ned. Men den graven er slettet. Tante Agnes sin urne ble satt ned på Familien Anders Høyum sitt gravsted. Der ligger også Karen (søster av bestefar Anders) og Johannes Høyum, bestefar sin søster Nikoline Hansdatter, oldemor Malene Rasmusdatter død 1895, bestefar Anders Hansen Høyum død 1919. Onkel Hans Høyum død 1971, tante Malene Høyum død 1986 og tante Agnes død 1989.

DETTE VAR MIMRING OVER MYE FELLES MINNER.

TAKK FOR ALT DU VAR FOR OSS KJÆRE AINA!

Hilsen Solveig



+

Vår høit elskede og dyrebare  
og eigode datter

**Synøve Linea**

gikk hjem til Jesus idag, ner 8 år,  
gammel.

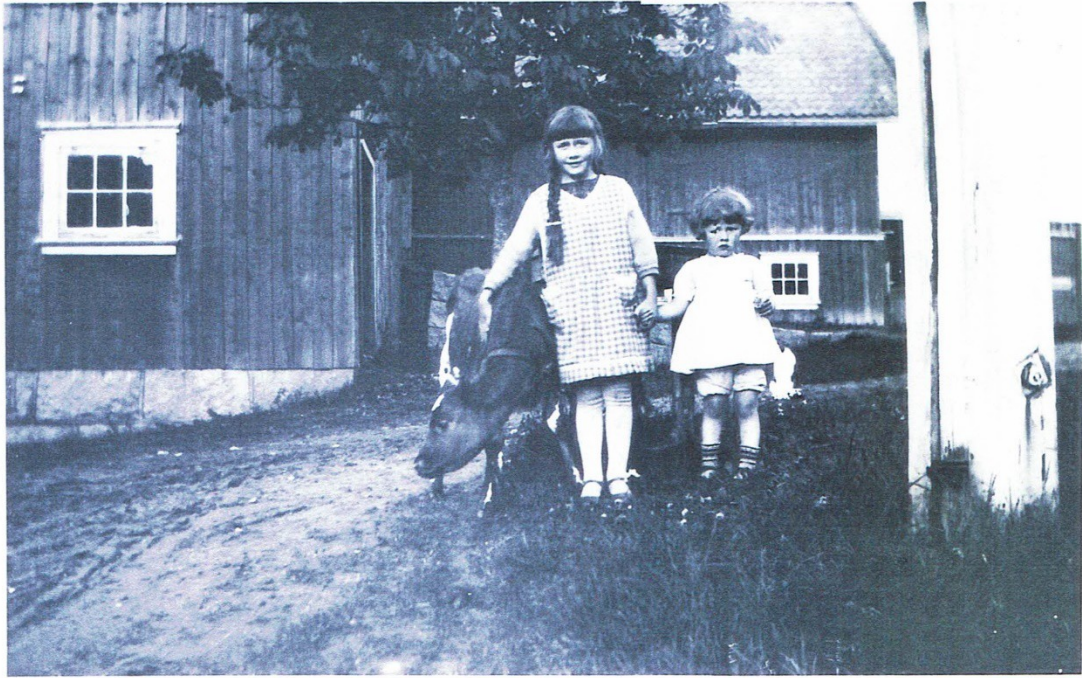
Meget holdt vi av dig, og dypt  
vil du bli savnet av oss alle, Synøve.

Lillestrøm—Høium den 18—11  
1929.

**Agnes Gundersen,**  
født Høium,  
**Gunnar Gunde rsen**  
foreldre.

**Besteforeldre, tanter og onkler**

Begravelsen foregår ved Onsøy  
kirke 26—11 1929.



*Synøve og ukjent barn*

**: Bekjendtgjørelser :**

Min kjære Mand og vor kjære  
Far *Guarbrøder*

**Anders Hansen Høyum**

døde stille idag, 81 $\frac{1}{2}$  Aar gammel.  
Dypt savnet av os alle.

Onsøy 26—9—1919.

**Lina Hansen, Barn.**  
født Skjelind.

Begravelsen foregaar fra Hjem-  
met til Onsøy Kirke Fredag d. 3die  
Oktbr. Kl. 3 Eftm.

Møtetid Kl. 10 $\frac{1}{2}$  Form.







Julen 1994.

Kjære dere

Julen kan feires på så mange måter,  
dere gjør det på deres måte, jeg  
på min og tradisjonene følger oss,  
og det er godt.

Takk alle sammen for dette året og  
for det hyggelige besøket hos dere  
som jeg aldri glemmer

Masse hilser  
fra tante Tina  
og kusine Tina



# Aina Reidun Gundersen

*Født 19-12-1933 Død 1-5-2016*

*Torsnes kirke*

*Fredag 13. mai 2016*



